

Christine Törnqvist jobbar som leg. djursjukskötare sedan 2007. Hon har arbetat på flera av Nordens största djursjukhus med bland annat akut- och intensivvård och anestesi samt hållit i vidareutbildningar.

Nu har vi fått förmånen att ta del av Christines kunskaper i KP och vi ser fram emot en artikelserie. Har ni önskemål om ämnen inom djursjukvård så maila din önskan till: *kinesposten@ccclub.se*

Allergi

Klåda, hudutslag och magbesvär - kan min hund vara allergisk?

Ett av de vanligaste veterinärbesöken är någon form av hudbesvär som *kan* vara ett symptom på allergi.

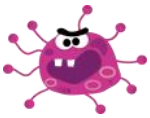
En allergisk hund är drabbad av en livslång sjukdom som kan vara besvärlig för både djur, ägare och inte minst för plånboken.

Oftast kan man efter en allergiutredning hitta en lösning som ger god lindring. Målet är att få en symptomfri hund med god livskvalitet.

Återkommande öroninfektioner, kliande ljumskar eller slickande av tassar är vanliga problem som djurägaren märker av hemma.

Till dessa besvär finns inga snabba lösningar, utan det kan krävas en gedigen hängivenhet hos dig som matte/husse för att behandla problemen.

Parasiter

I vissa fall vill veterinären utesluta parasiter. Exempel på dessa är rävskabb, loppor eller löss. Då kan man behöva lämna blodprov alternativt ett hudprov som veterinären undersöker i mikroskop. Ofta provbehandlar man mot parasiter innan man eventuellt går vidare med en full allergiutredning.

Hårlös CCD som slickar och kliar sig, huden är rodnad och irriterad

Bakterier/Svampinfektioner

Likväl som parasiter så kan även bakterie och/eller svampinfektioner vara bra att utesluta primärt.

Dock kan det ofta bli en sekundär hudinfektion till följd av att hunden kliar eller slickar sig på grund av sin allergi, så där kan det vara svårt att utröna vad som är hönan och vad som är ägget.

Om hundens besvär fortsätter trots behandling mot svamp/bakterier är det en indikation på att starta en utredning.

Allergiutredning

Steg 1 – Foder och eliminationsdiet
Ofta är det första steget att utesluta att hunden är allergisk mot någon form av protein i dess diet. Idag finns det mängder med olika foder på marknaden med olika proteinkällor. Den vanligaste proteinkällan idag är kyckling.

En så kallad eliminationsdiet påbörjas och pågår i ca 8-10 veckor. Under denna tid är det OERHÖRT viktigt att dieten hålls till punkt och pricka. Det är avgörande för din hunds utredning och om den inte tas på allvar kan den vara helt bortkastad.

Ett allergifoder med hydrolyserat (sönderdelat) protein ges som enda foderintag under dessa veckor. Det finns i både våt- och torrfoder samt som godis. Ett tips är att man även kan ugnsbaka små bitar av våtfodret om man vill kunna belöna på ett roligare sätt. Men vanliga tuggben och godis är absolut förbjudet under denna tid.

Man kan även stanna här i sin utredning OM hunden är symptomfri, men då är det hydrolyserat foder och godis livet ut som gäller, vilket är ett alternativ, men inte så roligt då dessa foder kostar en rejäl slant.

Steg 2 – Foderprovokation
Om hunden under dessa veckor har varit symptomfri så tyder det på att den har en form av foderallergi, då behöver vi ta reda på VAD den är allergisk emot.

Man börjar med att ge ett foder som innehåller ett protein i taget, ofta samma som hunden stod på innan utredningen, för att ta reda på vilka protein som hunden inte tål.

Kraftig svampinfektion i huden hos en powderpuff

Samma svampinfektion men med pälsen borttagen

Hela hunden är drabbad

Detta är en tidskrävande process men är värt det om vi får veta orsaken som då i bästa fall är enkel att utesluta.

Om hunden får tillbaka besvären så ser man enkelt att hunden inte tål just det proteinet.

Atopi
En atopiker är allergisk mot någonting i dess omgivning och det kan den vara i kombination med en foderallergi.

I de fall en foderprovokation inte visar någonting alls så fortsätter man med en utredning för atopi.

Ett blodprov eller pricktest kan visa en reaktion mot till exempel kvalster eller pollen.

Svaret på ett pricktest fås direkt vid besöket och går till så att det injiceras ett allergen i huden för att se om hunden reagerar.

Behandlingar
Den bästa behandlingen till sin allergiska hund är såklart att man genom en utredning kommer fram till vad hunden är allergisk mot och därmed kan utesluta eller minska det allergenet i hundens liv och tillvaro som skapar en reaktion.

Kortison är ett läkemedel som ofta används som en snabb lindring vid ett akut utbrott. Men på grund av biverkningar som inte är så trevliga så försöker man undvika att hunden står på en långvarig behandling.

Ciklosporiner har mindre biverkningar men kan behöva betydligt länge tid på sig innan effekten kommer.

Hyposensibilisering, även kallat allergenspecifik immunoterapi, innebär att genom upprepade injektioner av ämnena som hunden

reagerar på, minska överkänsligheten hos hundens immunförsvar. Det kan liknas vid en vaccinering.

Ett individanpassat vaccin tas fram och beställs från din veterinär och djurägaren sköter injektionerna hemma.

Så småningom får man förhoppningsvis en minskad allergisk reaktion hos hunden även om den aldrig kan bli helt friskförklarad från sjukdomen.

Det var lite grundläggande om ett stort ämne, just på grund av att det är så stort och omfattande så är det svårt även för allmänpraktiserande djurhälsopersonal.

En första behandling kan de flesta veterinärer ge, men om din hund har återkommande problem så kommer du högst troligt bli ombedd att besöka en hudinriktad veterinär för att få bäst vård. Be om en remiss!

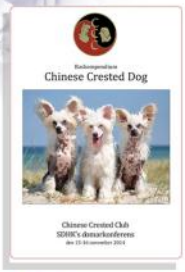
Tack för denna gång, fortsätt gärna att skicka in tips på vad ni önskar att vi skriver om i veterinärvårdsskolan!

christine@ccclub.se

CCC MARKNADEN

BankGiro 5569-2271
Swish 123 312 4922

Swift SWEDSESS
IBAN SE10 8000 0802 1800 4004 9348

Raskompendium 100:-

A4 format, 16 sidor i färg.
Visar och beskriver rasens exteriör. Många bilder visar olika detaljer och helheter hos olika typer. Det finns även några äldre raskompendium kvar.

Gåvomedlemsskap 150:-

Ge din valpköpare en gåva som varar länge! Medlemsskapet gäller 12 månader och de får diplom, välkomstbrev samt tillgång till alla klubbens förmåner.

Kalender 2023 100:-

Kalender för 2023 med härliga bilder på vår underbara ras.
Tusen tack till alla er som varit med och bidragit med bilder!

Symönster

Täckemönster **35:-**
Overallmönster **50:-**

Artiklar med CCClub logga

Dekal	**20:-**
Bildekal	**50:-**
Nummerlappshållare	**100:-**

Mugg

I begränsad upplaga
149:-

Frågor rörande marknaden besvaras av klubbens marknadsansvarig:
Åsa Ivarsson E-post: marknaden@ccclub.se

Beställning sker via hemsidan www.ccclub.se/marknaden
eller i andra hand via mail. Frakt tillkommer.
Leveranstiden är ca 2-3 veckor.
Vid betalning skriv "marknaden"

Allergi - frågor och svar

Veterinär Kerstin Bergvall

Veterinär Kerstin Bergvall innehar specialistkompetens i dermatologi (Diplomate ECVD).

I över 20 år har hon arbetat med dermatologi och är ett mycket känt namn inom djursjukvården och arbetar med hudsjukdomar hos olika djurslag, men framförallt hos hund, katt och häst.

Meritlistan är lång och engagemangen i ämnet stort. 2019 tilldelades hon det prestigefyllda priset ”Årets veterinär”.

Till vår stora glädje har KP-redaktionen fått möjligheten att ställa frågor om allergi till denna ypperliga specialist. Stort TACK till Kerstin Bergvall som så generöst svarade på redaktionens frågor!

Fråga 1
Som uppfödare, finns det något särskilt jag bör tänka på i avelsarbetet kring allergi (exempelvis val av avelsdjur, avelsdjurens släktingar, tikens kost, valparnas kost)?

Ungefär halva riskfaktorn för att utveckla sjukdomen är genetisk, det vill säga ärftlighetsfaktor 0,47.
(Shaw, Wood, Freeman et al 2004).

Cirka 10-15 % av alla hundar har allergi.

I en studie var risken att en hund utvecklar allergi om båda föräldrarna är friska 11 %.

Om däremot en förälder är allergisk ökade risken till mellan 21-57 % och om båda föräldrarna var allergiker blev 65 % av valparna allergiska.

Att utfodra tiken samt valparna med minst 20 % osteril föda minskade risken att valparna skulle utveckla allergi i vuxen ålder. *(Nödtvedt, Bergvall, Sallander et al 2007, Hemida, Vouri, Salin et al 2020, Hemida, Salin, Vouri et al 2021).*

Fråga 2
I SKK:s avelsrekommendationer vid sjukdomar med okänd arvsgång står att kullsyskon till affekterad hund ska användas med försiktighet. Vad skulle ”med försiktighet” kunna innebära?

Allergi är en sjukdom där den genetiska riskfaktorn inte bara är relaterad till en gen, utan många olika riskgener kan bidra till sjukdomen. Av den anledningen finns ingen ”gentest” som kan vara till hjälp i avelsarbetet.

Ju flera nära släktingar till hunden som har sjukdomen medför sannolikt större risk för att avkommor ska bli allergiska.

En noggrant övervägande av risk- och nyttabedömning avseende vad individen kan tillföra rasen, respektive vad den riskerar att medföra är önskvärd.

I raser som inte har snäv genetisk bas kan urvalet förstås vara mer kritiskt än i en ras där inavelskoefficienten är hög och elimine-

ring av eventuella avelsdjur måste ske med större försiktighet.

Fråga 3
Kan du hänvisa till någon forskning som handlar om arvbarheten av allergi? Har man hittat någon specifik allel/specifika alleler hos hund som har med allergi att göra?

Se svar på första frågan.

Ett flertal olika riskgener/alleler har identiferats, bland annat *chr27:19 Mb CanFam2.0* hos schäfer, *chr3:35 Mb CanFam3.1* och *chr17:54 Mb CanFam2.0* hos west highland white terrier och *chr3:64 Mb CanFam2.0* hos golden retriever.

Men även flera loci, inklusive en som överlappar med fillaggrin, en viktig genetisk riskfaktor för atopisk dermatit hos människa.
(se bland annat Tengvall, Sundström, Wang et al 2022, men många fler artiklar finns i detta ämne).

Fråga 4
Som valpköpare, finns det något särskilt jag bör tänka på när jag letar valp som kan vara ett tecken på allergi, särskilt nu när det står i Konsumentköplagen att valpköparen har undersökningsplikt?

Vid tidpunkten för valpköpet, när valpen är 8 veckor, är det sällan så att kliniska tecken på allergi föreligger. Däremot är det ju en fördel att fråga om mammans och pappans hälsa. Som valpköpare visar det ju bara på ett seriöst intresse för den framtida familjemedlemmen.

Fråga 5
Vad är skillnaden på allergi och överkänslighet?

Allergi är en typ av överkänslighet. Just allergi innebär att individen har producerat allergiantikroppar (IgE) mot ett (eller flera) ämnen som normalt sett är ofarliga för en individ och sedan utvecklar inflammation i vävnaden efter exponering för ämnet i fråga.

Inflammationen uppstår när individen träffar på ämnet som då binder till allergiantikroppar på effektorceller (framför allt mastceller) i vävnaden, vilket gör att dessa effektorceller släpper ut inflammationsdrivande ämnen.

Överkänslighetsreaktioner finns av andra typer än de allergi-antikroppsdrivna.

Fråga 6
Nakenhundar får pormaskar. I vilket läge bör jag fundera på om dessa pormaskar är ett tecken på allergi?

Hos icke-nakenhundsraser finns hårproducerande hårsäckar och talgkörtlar mynnar i övre delen av hårsäcken. Talg som produceras följer håret ut och ger en beläggning på hår och hud.

Nakenhundar har inte normala hårsäckar och pluggar av talg ”fastnar” i mynningen till hårsäckarna och kan till och med ge cystiska ansamlingar av talg. Detta har ingenting med allergi att göra.

Fråga 7
Vissa allergiska människor har också astma. Finns astma hos hund?

Den ”allergiska marschen” hos människa saknas hos hund, det vill säga patienten går inte från allergiska eksem till astma. Häst och katt kan utveckla astmaliknande sjukdom, som i en del fall kan vara allergiskt

betingade. Allergiska hundar kan dock ha allergisk rinit (”hösnuva”) och allergisk konjunktivit (rinnande ögon).

Fråga 8
Om min hund får fnysningar och konstiga ljud i nosen (de märkliga ljuden som ibland tillskrivs noskvalster), kan det vara tecken på allergi?

Ja, det förekommer att hundar utvecklar allergisk rinit (”hösnuva”) som ett delsymtom vid allergi, men sällan som enda kliniska besvär.

En kliande hudinflammation i öron, tassar, ansikte, ”armhålor”, ljumskar och stjärt/undersida svansrot är betydligt vanligare.

Fråga 9
Vad betyder atopisk dermatit? Vilket samband har allergi och atopisk dermatit?

Ordagrant betyder atopi, som kommer av det grekiska atopi’a ”opassande” eller ”som inte är på plats” och dermatit betyder inflammation i huden.

Atopisk dermatit hos hund definieras som ”en genetiskt predisponerad inflammatorisk och kliande allergisk hudsjukdom med karakteristisk klinisk presentation, vanligtvis associerad med IgE-antikroppar (allergiantikroppar) mot allergener i omgivningen.”
(Halliwell R. Revised nomenclature for veterinary allergy. Vet Immunol Immunopathol. 2006).

På hund har de flesta med atopisk dermatit en allergisk bakgrund. Allergitriggers kan vara olika ämnen i omgivningen och/eller födoämnen.

Hos en liten subgrupp av hundar med klinisk och på cellnivå (biopsier) identisk bild kan allergitriggers inte identifieras och dessa patienters tillstånd kallas ”atopilik dermatit” (”atopy-like dermatitis”).

Fråga 10
Ceterizin är en allergitablett som ibland används för att behandla allergi hos hund. Har antihistaminer lika god effekt hos hund som hos människa och kan hundar få biverkningar av antihistaminer (människor kan exempelvis bli trötta och bli torra i munnen)?

Cetirizin är ett antihistamin som kan hjälpa vissa, men inte en majoritet, av hundarna med allergi.

Antihistamin kan dock inte hjälpa om det sätts in när patienten redan har en kraftig allergisk inflammation i vävnaden. I dessa fall måste då inflammationen först nedregleras med andra läkemedel och patienten kan sedan ha hjälp fortsättningsvis av antihistamin.

Fråga 11
Vilka mediciner, ögondroppar, salvor och liknande, som jag har hemma i mitt eget människoapotek för att behandla min egen allergi, får jag INTE ge min hund? Vad går bra att använda utan att först fråga veterinären?

Generell princip – Fråga ALLTID först. Din veterinär är bara ett telefonsamtal bort och numera finns ju även telefonkonsultation lättillgängligt.

Ge aldrig kortisontabletter utan att fråga veterinär och vissa antihistaminer är olämpliga eller tas över huvud taget inte upp via mag-tarmkanalen.

Fråga 12
Man hör ofta om kostens betydelse för allergi. Skulle färre hundar få allergi om vi gick över till foder som inte är torrfoder och konserver, exempelvis om vi skulle laga hundmaten själva eller ge färskfoder?

Utfodring med lite osteril föda under digivningstiden och den unga valpåldern kan ha viss skyddande effekt. Vid redan uppkommen allergi kan det vara bra att känna till att råa födoämnen är mer allergena än tillagade och att rå föda medför hygieniska risker som behöver beaktas.

Fråga 13
Skulle du säga att spannmål i torrfoder är en bidragande orsak till allergier?

Nej. Däremot har frukt/fruktkonserver till valpar och ultraprocessad kolhydratdiet associerats med högre risk att utveckla allergi i vuxen ålder.
(Hemida, Vouri, Salin et al 2020, Hemida, Salin, Vouri et al 2021)

Fråga 14
Hundar som slickar sig på tassar, vulva etc får ofta en rosafärgad päls. Betyder det att min hund har svamp eller är allergisk?
Det bevisar inte att hunden ”har svamp” eller är allergisk, men den rosafärgade missfärgningen indikerar ofta att hunden slickar/naggar på dessa områden.

Om det inte är bara tillfälligt behöver orsaken till hundens behov av att slicka/nagga dessa områden kontrolleras, eftersom klåda stör hundens livskvalitet precis som den kan påverka vår livskvalitet.

En av orsakerna kan vara jästsvampsinfektion, vilket kliar och därför medför att den vill slicka, nagga på de områden som har svampöverväxt.

Allergi orsakar i sig en kliande inflammation, mest vanligt i öron, tassar, ”armhålor”, ljumskar och stjärt.

För att komma åt att klia på tassar och i stjärt använder en hund munnen (slickar/naggar).

En mycket vanlig orsak till svampöverväxt är för övrigt just allergi, eftersom den allergiska inflammationen skapar ett mikroklimat i huden som gynnar svampöverväxt.

Men även annat kan orsaka klåda. En tik med djupa hudveck runt vulva kan till exempel få en kliande hudvecks-inflammation i de täta hudvecken (ungefär som blöjbarn kan få i hudvecken om de inte sköts med rengöring och ”babystjärtsalva” vid blöjbyten).

Fråga 15
Är allergi hos hund en följd av ökad inavel inom hundraserna?

Ju snävare genetisk variation vi har (inavelskoefficient) desto större risk för olika sjukdomstillstånd med genetiska riskfaktorer, dit allergi definitivt hör.

En genetisk bredd är därför önskvärt ur hälsoaspekt. Idag arbetar ju alla rasklubbar i hög grad för en förbättrad hälsa inom de olika raserna, vilket är glädjande, inte minst för de hundar som ska sättas till livet.

Hundarna Mimmi och Trixie

Första hunden
Jag såg min drömkines på nätet. En spotted. En sådan vill jag ju ha! Året var 2005 och hunden fick namnet Mimmi. Det var min första egna hund och jag anmälde oss till en valpkurs.

-”Ta med fem olika sorters godisar” sade kursledaren, och det gjorde jag.

Hon, min lilla prickiga punkare, var så söt och bara några månader gammal på kursen.

Många frågetecken
Mimmi började klia sig tidigt. Var det alla sorters godisar? Var det maten? Kycklingbaserad mat. Var det en slump? Var kineser känsligare än andra?

När hon var året besökte jag uppfödaren med henne och förklarade mina misstankar. Kunde hon vara allergisk? Nej då, det viftades bort. Så jag tänkte: inbillning.

Försämring
Mimmi blev sämre. Tuggade och slickade frenetiskt mycket på tassar, kliade sig på bålen och blev rosa mellan tår och på tassar. Framför allt klådan var så tydlig.

Specialisten
Jag bokade tid hos hudspecialist Kerstin Bergvall. Först gjordes hudskrapprov och då konstaterades misstänkt allergi.

Mimmi sattes på eliminationsdiet i 8 veckor och fick bara äta särskild kost. Därefter gjordes ett pricktest.

Det tog lång tid innan man fick något svar och hunden kliade sig nätterna igenom och var mycket låg. Stackars min lilla hund. Det är psykiskt jobbigt som ägare att se sin hund må dåligt.

Idag kanske man gör en allergiutredning på annat sätt då forskningen förhoppningsvis går framåt hela tiden, men det här är min berättelse. Symptomen är ändå densamma på allergiska hundar: klåda, återkommande öroninflammationer, hudinfektioner med mera.

Bakslag
En gång under eliminationsdieten var Mimmi så sugen att hon tjuvade bacon på köksbordet och hela hon blossade upp och blev rosa.

Provsvar
Pricktestet visade att hon var allergisk mot damm, fårull, mögel och fågel, men hon hade även födoämnesreaktioner.

Kerstin Bergvall sade att det är vanligt att de allergiska har både luftburen allergi och födoämnesreaktioner. Allergier debuterar mellan 1-3 års ålder.

Andra hunden
Min andra kines, en puff vid namn Trixie, gick igenom samma allergiutredning med eliminationsdiet och pricktest. Hon kliade loss päls på bålen i tvåårsåldern först men

hade även öronbesvär i ena örat före utredningen.

Kvalsterallergi
Trixie var kvalsterallergisk så jag fick svabba och vädra ofta. Jag klippte ner henne helt och badade henne varannan dag med specialschampo, men huden var ändå illa ansatt av jästsvamp hela tiden.

Hyposensibilisering
Hon fick allergisprutor av mig i ett år men jag tyckte inte hon blev bättre av det. Det kändes fruktansvärt jobbigt gå igenom detta en andra gång.

Den sista vilan
Båda mina två första allergiska vovvar fick somna in i allt för unga år för jag kände att de inte hade värdiga liv. Jag kände mig så maktlös. Den första blev grinig och den andra blev rädd för ljud. Om detta hade med sjukdomen att göra kan jag inte säga säkert, men jag bedömde att deras liv som allergiska inte gick att hantera.

Hunden Puma

Tredje hunden
Efter detta hade jag en till hund som blev allergisk, Puma. Hennes syster utreddes och hade allergier. Puma hade återkommande hudinfektioner. ”Det är inte sant,” tänkte jag. ”Inte en till allergisk hund.”

Jag bad min veterinär ge henne fortsatt låg dos Medrol, en snällare kortisontablett. Hon mådde fint på det i 11 år.

Idag har jag fyra chinese crested. En kan inte äta kyckling, så det undviker vi.

Jag är väldigt noga med hud och avel. Det är fruktansvärt för både djur och människa att gå igenom detta.

Det finns mycket forskning och bra artiklar som Kerstin Bergvall lagt ut på internet om allergier och det är tydligen flera faktorer som spelar roll för att allergier ska bryta ut.

Det jag tror mycket på är att vara jättekritisk vid avel och att ge hundarna bra mat.

Jag kan tipsa om mer läsning via den här länken:

https://www.sv.agria.fi/hund/artiklar/sjukdomar-och-skador/hudproblem-hos-hund---tecken-pa-allergi/

/Catharina

Stort TACK till våra läsare som delar med sig av sina svåraste stunder med sina hundar. Har du någon berättelse du vill dela med dig av så skriv till oss på redaktionen *kinesposten@ccclub.se*